

LOGOPEDA RADZI

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ W ROZWOJU MOWY PRZEDSZKOLAKA

Często przyczyną wad wymowy może być:

- *upośledzenie ostrości słuchu, czasem tak małe, że niezauważalne przez otoczenie,
- *trudność w oddychaniu przez nos, powodująca nosowanie lub seplenienie międzyzębowe,
- *zaburzenie słuchu fonetycznego (trudności w odróżnianiu podobnych dźwięków mowy, np. p – b, k – g, t – d ,
- *przestawianie dziecka leworęcznego – takim działaniem można przyczynić się do pojawienia się jąkania.

Doznawane przez matkę w czasie ciąży urazy zewnętrzne, niedobór witamin stresy, choroby wirusowe (różyczka, grypa), mogą prowadzić do nieprawidłowego rozwoju narządów żucia dziecka: szczęk, warg, policzków, języka.

Etiologia zaburzeń w obrębie narządów artykulacyjnych w 80% powstaje w wyniku nieprawidłowego postępowania z niemowlęciem, m.in.:

- *układania go w złej pozycji w czasie snu i karmienia,
- *nieprawidłowego połykania,
- *nieprawidłowego żucia,
- *zbyt długiego ssania smoczka i karmienia butelką,
- *podawania pustych smoczków między karmieniami.

Logopedzi zalecają dzieciom posiadającym już uzębienie jedzenie owoców ze skórką, żucie surowej marchewki, chleba ze skórką, gdyż sprzyja to prawidłowej budowie zgryzu i ćwiczeniu mięśni artykulacyjnych.

Głuzenie , czyli wydawanie specyficznych dźwięków (gh, aem, frr, grr) między 2 a 4 miesiącem życia występuje u wszystkich dzieci. Gaworzenie natomiast występuje tylko u dzieci słyszących (jest to wielokrotne powtarzanie dźwięków wydawanych samodzielnie lub zasłyszanych z otoczenia: ba, ba, da, ta. Jeżeli do 7 miesiąca życia dziecko nie gaworzy, konieczna jest konsultacja lekarska (dzieci głuche głużą, ale nie gaworzą).

Hau – hau, miau – miau – to dźwiękonaśladownictwo, charakterystyczne dla dziecka do drugiego roku życia. Nie należy tego okresu przedłużać, lecz stosować pełne nazwy: pies, kot, samochód.

Istnieje ryzyko, że dziecko będzie źle czytało, źle pisało, jeśli zaburzenie mowy nie zostanie skorygowane przed podjęciem nauki szkolnej.

Jąkanie często występuje wśród dzieci leworęcznych jako rezultat przestawiania na rękę prawą.

Kąpiel słowna stosowana od pierwszych miesięcy życia jest bardzo istotna dla prawidłowego rozwoju mowy. Mówmy o tym, co robimy, kiedy np. zmieniamy dziecku pieluchę, ubieramy, karmimy, spacerujemy – dziecko oswaja się wówczas z dźwiękami mowy.

Lepiej często czytać dziecku, opowiadać bajki i wspólnie rozmawiać na ich temat, niż pozostawiać dziecko samo przed telewizorem. Czytanie dziecku od najwcześniejszych dni życia stymuluje ośrodki mowy w mózgu.

Łamanie języka, czyli gimnastyka języka może być zabawna ale również bardzo pomocna w rozwoju mowy. Dzieci chętnie gimnastykują swój język, zwłaszcza, kiedy ćwiczy się razem z nimi. Pokazujcie i opowiadajcie wędrownkę języka, który wybrał się np. na wycieczkę do lasu. Pojechał tam na koniku (mlaskanie językiem – naśladowanie konika). Na łące zostawił konika (prr). Następnie rozejrzał się dookoła (język oblizuje wargi: dolną i górną). Potem wszedł do lasu (język chowamy w głąb jamy ustnej), przeszedł las wzdłuż i wszerz (przesuwamy językiem za zębami górnymi i dolnymi), przedart się przez gęstwiny krzaków (język przeciskamy przez zaciśnięte zęby górne i dolne). Zauważył, że zrobiło się ciemno.

Mówmy do dzieci tylko językiem dorosłych, unikajmy spieszczeń i zdrobnień.

Należy starać się słuchać, co dziecko do nas mówi, ponieważ chętnie słuchane-chętnie mówi. Nigdy nie należy zawstydząć albo karać za wadliwą wymowę.

Oddychanie jest bardzo ważne w rozwoju mowy. Już półtorarocznemu dziecku można zaproponować zabawy oddechowe(puszczanie baniek mydlanych, dmuchanie na piórko, świece, piłki pingpongowe). Uczymy dziecko wdychać powietrze nosem, a wydmuchiwać ustami.

Pigułki, która sprawi, że dziecko będzie mówiło poprawnie nikt jeszcze nie wynalazł – nie czekajcie więc na nią.

Rysujcie z dziećmi samogłoski i wspólnie je wymawiajcie, otwierając szeroko buzię. Wasze dziecko zauważy, że kiedy wymawia „aaa”, twarz wyraża zachwyt i zadowolenie, a przy „ooo” widać zdziwienie, przy „eee”- rozczerwanie. Powtarzajcie samogłoski, szeroko otwierając buzię: a, o, u, e, y, i.

Stawiajcie dziecku wymagania adekwatne do jego wieku. Nie wymagajcie od 4latka poprawnej wymowy głosek: sz, rz, cz, dż, r.

Normy rozwojowe są następujące:

3 rok życia- dziecko wymawia wszystkie samogłoski i spółgłoski (p, pi, b, bi, m, mi, n, ni, w, wi, f, fi, t, d, n, l, li, ś, ź, ć, dź, j, k, ki, g, gi, ch)

4 rok życia- dziecko zaczyna wymawiać głoski: s, z, c, dz

5 – 7 rok życia – dziecko wymawia sz, rz, cz, dż, r

Terapia logopedyczna najczęściej jest długotrwała i nie polega na samym przychodzeniu do logopedy, lecz konieczne jest dokładne, systematyczne wykonywanie w domu jego zaleceń.

Drodzy Rodzice uważnie śledźcie proces kształtowania i rozwoju mowy swojego dziecka, zwracając uwagę na niepokojące objawy, np:

*nieprawidłowości w budowie narządów mowy,

*brak gaworzenia we właściwym okresie,

*brak mowy u trzyletniego dziecka.

* Wczesny kontakt z logopedą pozwoli na szybsze i skuteczniejsze usunięcie przyczyny zaburzenia.

*Zachęcajcie dziecko do mówienia, nawet jeśli ma zaburzoną mowę. Nie krytykujcie!!!